

Szerkesztői iroda:

Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:

CIRNER J. JÓZSEF
pap nagykereskedése, hova az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán külvise egész évre 4 frt, félévre . . . 2 frt, negyedévre 1 frt

Hirdetmények díja:

□ ezontiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér sora 20 kr.

A megyei gazdasági egyesület kérdéséhez.

A lapok nagy megütközéssel irnak az állami bevételeknek a lefolyt évnegyedben való apadásáról. Milliokra teszik a múlt év ugyanezen évnegyedével szemben a hiányt, s míg az ellenzék a kormányzat gondatlanságát, a mezőgazdaság támogatásának elmulasztását, érdekeinek figyelembe nem vételét hangoztatja, — addig más részről utalnak a múlt év kedvezőtlen természeti viszonyaira, a hosszú télre, mely legfeljebb a fővárosi hó-lapátolóknak adott jó keresetet, míg ellenben a vasutak forgalmát rendkívül korlátozta stb. Tény azonban, hogy óvatosságra van szükség az állami kiadásoknál, s így korlátozni kell az állammal szemben is a követelések mértékét, anélkül azonban, hogy a haladásnak meg kellene szakadnia több-kevesebb időre, vagy éppen megállania. Tény azonban az is, hogy amióta Werkerle Sándor pénzügyminiszter szerencsés kézzel elérte az első deficit nélküli budgetet, melynek előirányzatát a jó eredmények messze felülmúlták: az állammal szemben az igények fokozottabbak lettek, — a közgazdaság helyzete pedig, ha csak politikai okokból nem, aránylag kevesen törődtek. Sőt úgy tetszik, mintha a magánéletben is ez a nézet kapott volna lábra. Emelkedtek az igények, kisebbedtek az okos, takarékosra vonzó hajlamok, nőtt a luxus. Pedig a kenyérhez való gabona olcsó, az öltözetet is, ami az anyagot illeti, nagyon mérsékelt áron meg lehet kapni. Mégis a munkabér erősen felszökött, az iparos drágán dolgozik, a mezei munkás sokat követel, s daczára ennek a székelység és az oláhság Romániába, a magyarság részben Horvátországba, részben a tótokkal együtt Amerikába szeret kiköltözni s szerencsét próbálni.

Szóval: midőn jól van dolgunk, akkor vidám gondatlanságban élve, nem sokat törődünk a

jövővel; midőn pedig kissé hűsebb szellők szorosabban való begombolkozásra kényszerítenek, akkor meg nagyon kedvezőtlennek találjuk a helyzetet. Jó ilyenkor kissé visszatekinteni a multra és okulást szerezni belőle, mely arra tanít, hogy a jobb helyzetet a bajok okainak gondos megvizsgálása, az elhárítás eszközeinek alapos megválogatása és a föllendített közszellemtől áthatott társadalom vállvetett munkája hozta létre. Így kell most is tenni a közgazdasági kérdéseknek helyes mederben való megoldásával.

Igazi, tartós és általános eredményt azonban csak úgy remélhetünk, ha minden körben felkeltjük az érdeklődést. Így pl. lapunk mult számában a megyei gazdasági egyesület új életre keltéséről szoltunk. Ha csak azzal elégednénk meg az egyesület, hogy új pityóka-, vagy kukoricatermelési kísérleteket tétel, évenként három-négy szép borjuért, csikóért néhány aranyat vagy ropogós bankót osztogat ki, pár évi időközben gyümölcs-, vagy mezei termény-tárlatot rendez: ezzel is kétségtelenül sokat tesz az eddigi semmittevéshez képest, de nem von be elegendő elemet a társadalomból működési és érdeklődési körébe. A pap, ügyvéd, tanár, mérnök, erdész, tisztviselő, a kereskedő, ki nem foglalkozik termény-üzlettel, ha nincsen mezőgazdasága, kertészete, gyümölcsfái: egy kis szórakozás szempontjából megnézi pl. a gyümölcstárlatot, de tovább nem foglalkozik az egyesülettel. Pedig ha a nemzetgazdaság általánosabb, azonban a mi viszonyainkat is többé-kevésbé érdeklő kérdései, aminők pl. a mezőrendőri törvényben is fel vannak véve, a hitel- és gazdasági fogyasztó szövetkezetek kérdése, a munkás-ügy, a kivándorlás és telepítés kérdése, a takarékmagtakarék reformja, a gyümölcstermelés, feldolgozás és értékesítés népszerű terjesztése, az adóreform s több ehhez hasonló is koronkint kérdés és megvitatás tárgyát képezne: talán általánosabb volna

az érdeklődés, mélyebb volna a hatás is, és ennek következtében nem kellene aggódnunk a felett, hogy ugyan kinek van ideje foglalkozni ilyen dolgokkal, mikor mindnyájan úgy el vagyunk foglalva a mindennapi teendőnkkel, no meg — tegyük hozzá — a szivarfüstös kaszinókban való üldögéléssel, vagy pedig haszontalan tépelődésekkel hazánk sorsa felett!

Városi közgyűlés.

Érdekes és látogatott közgyűlés volt f. hó 3-án Kovács Gyula polgármester elnöklété alatt, melynek tárgyai közül kiemeljük a következőket: A mezőrendőri bíraskodással a főkapitány lett megbizva. A vasuton a városba be-, vagy kiszállított áruk után szedhető vámdíjakról szabályzat készített. Az elkorcsmárlás alá eső városi borfogyasztási díj, belügyminiszteri felhívás alapján, hektoliterenként 1 frt 50 kr-ban állapított meg szabályrendeletileg.

Bejelentetett, hogy a rendőrök száma eggyel meg lett szaporítva.

A pénztárvizsgálat alkalmával az ügyvitel rendben találtván, Tarsoly Árpád helyettes pénztárnoknak buzgóságáért elismerés nyilvánított.

A vár körül levő egyik rozszant ház, a Kovács-féle gyógyszerár mellett, egészségügyi és a templomhoz nyitandó czélszerű közlekedés czéljából magvásároltatt 600 frtért a tulajdonos egyházaktól.

Bejelentetett, hogy a város területén a Kossuth-szoborra 400 frt gyűlt össze, melyhez a képviselő még 100 frtot szavazott meg.

Tisztújítás következtében, az elnöki helyet Csató János alispán vette át.

A pénztárnoki állomás betölthető nem lévén, új választás rendeltetett el; adótitstté Székely Ferenc választott meg egyhangulag, adóvégrehajtóvá pedig dési Kis István választott meg szavazattöbbséggel.

A vármegyeház mellett, régi jelesünk nevére Sárpataki-utcának nevezendő Pogány-féle telket, továbbá a Forró Farkasné féle telket utca-szélesítés végett a képviselő megvásárolta.

Elhatározott, hogy a jóváhagyott járdakövezési szabályzat alapján Csizsér József marosvásárhelyi jó-hírű vállalkozó bizassék meg, aki Lunkáról fogja a jó

TÁRCZA.

Annyi szent és . . .

Annyi szent és nagy gondolat
Roskadoz a közöny alatt!
Egykedvűség ütött tanyát,
A szívnek melegét ez'ád.
Az ősi tűz, lelkesültség
Elhamvadott, kihült, nem ég!

Alant jár a vágy, az eszme,
Mintha szárnya el vón' metszve;
Mintha összetörték volna,
Csak hever a szennyes porba.
Zugolódás, örök panasz
Mindenfelé, amit hallasz.

Nemes munka szent temploma
Elhagyottan beomolva;
Az ösvény, mely odavezet,
Sűrű bozót közt elveszett.
Másfelé jár ma mindenki,
Az ut más csapásra tér ki.

Hu látszat verőfényén
Sütkörész most ifju és vén;
Vagy csapongnak könnyűszerrel
Lepke-módra szerte-széjjel,
Megtvetve a verejtéket,
Ez egyetlen férfiéket.

És ha néha a lidérczfény
Arra vonja, hol van örvény,
Hangosan jajveszékelnék,
A sors ellen is kikelnék,
Megtámadnak eget-földet,
Hogy nem terem, csakis könyvet.

Ferencz Samu.

Hogy nem irtam novellát?

Hát úgy.

Volt nekem is egy rögeszmém. Ez a rögeszme pedig nem abban állott, amiben a Dani barátunké, aki az akadémián váltig erősítette, hogy ő pályatévészett, mert neki zöldruhás fináncznak kellett volna lennie. (A képzettsége megvolt hozzá és egy felséges darab orr). Nem.

Az én rögeszmém nem ez volt. Mert bár nagy respektussal viseltettem a m. k. dohányszagolók iránt, de tulságosan jámbor véralkatom irtóztott a kardviseléstől.(!)

Tetszik még emlékezni, hogy néha verset szoktam írni. Tíz évig rémitgettem vele a t. cz. közönséget. Az anyák rossz gyermeküket azzal intették: „Légy jó, mert különben megveszem neked Szabó Jenő verseit, miket kiadott Baldi Károly!” És a legelvetemültebb is megtért. (Oh kedves gyermekek, legyetek minél többen rosszak!)

Hát egyszer nekem is eszembe jutott, hogy tulajdonképpen eleitől fogva nem verset kellett volna írnom,

hanem novellát! Tyű, az áldójt! Hogy ez hamarabb eszembe nem jutott!

No, de ami jó, az sohasem késő! És elhatároztam, hogy ami merényletet eddig versben követtem el az irodalom ellen, ezután széprózában fogom elkövetni.

Ez a határozat magamban zajos helyesséssel találkozott, anélkül, hogy valami közbeszólás zavarta volna meg.

Neki feküdtem. A szívem dagadt, a köröm apadt. Mivel kezdjem? Hm! Egyszer hm! kétszer hm; százszor hm!

Könnyű volt az új — mesebeli asszonyoknak, ki az urának levelet irt: „Édes Gyuszim! Örülök, hogy végre levelet írhatok neked; de miután nincs mit írjak, levelemet ezennel bezárom és maradok szerető Rózsida.”

De én csak nem kezdhetem ezzel: „Örülök, hogy végre novellát írhatok!”

Ohó! Megvan! Tanulok másoktól. Tiszta dolog; aztán a többi könnyebben jó. Fogjunk hozzá.

„Szép őszi délután volt . . .”

Furcsa! Már miért kell oda éppen délután és éppen őszi délután, no meg éppen szép őszi délután, hogy az ember novellát írhasson? Hát azok a szegény hősök és hősnők máskor nem léphetnek a világba, csak szép őszi délután?

Azért se szép őszi délután!

Töröltem az egészet. Kezdjük újra.

„Hajnali három óra volt. Arthur bizalmasan sétált Mirandával az „imbolygó” lombok alatt.” (Abczug István, József, Sándor, Ferencz, Károly, Dani, Dénes, Péter, Sári, Mária, Nani, Kati, Erzs, Ilus, Ninus és ti többi

toroczkóikkal hozatni kütünő gránit kockáit, miből az idén első sorban a Fötér buzapiaczi oldala és a Várszeg-utcának baloldala a „Burg“-ig fog burkoltatni, azután a Fötér többi része 3000 méterig. A jövő ifjúsága már e finom padozaton fog büszkélkedni új tolettjével.

A sétatéri fődött táncz helyiség is még ez évben megépül 20 méter hosszúságban és 11.5 méter szélességben, étkezővel, konyhával, zenepahollyal. Építőmesterek Zyzda és Király jönevű tordai építészek lesznek.

Az enyedi redut a régi városházból oly módon alakították át, hogy az egész homlokzat szobái a folyosóval együtt balteremmel alakították át, a régi szinterem pedig étterem és szinterem lenne, egy szárnyba pedig lépcsőház és vendégszobák helyeztetének. Ezzel egyidejűleg a Bene-féle ház is átalakították kasszinó, pénztár és anyakönyvi helyiséggé. A régi városház telkének hátsó földszinti részén a rendőrség kézi börtönei készülének. Talán 18—20—30 ezer forint költségre kerülne.

A képviselő nagy érdeklődéssel kísérte a polgármester jól megfontolt előterjesztését s egy kisebb mérvű átalakítás tervének mellőzésevel a városhoz méltó tervet fogadta el.

Szinészetünk.

Itt ülök íróasztalom előtt és azon tünődöm, hogy mit is írjak hát? Azt tudom, hogy kritikát kellene írnom, de a hangját, a tenort, a melylyel nekivágjak, nem tudom intonálni. A szerkesztő ur rövid, de velős sorokat kíván, a szedő-gyerekek zaklat az említett sorokért, és én sehogy sem tudom, hogy hol is kezdjem. Jól van hát, nekivágok és mint a fővárosi „hős“ és „kritikus“ kritikuskok, kiméletlenül lerántok mindenkit és mindent. Minek lennék én különb? Szinte resteltem, hogy e felett töprengeni is tudtam. De most jut eszembe, hogy én nem fővárosi, hanem vidéki riportter vagyok és nekünk kötelességünk minden kicsiny dologból nagyot csinálni, minden primitív eseményt nagyszerű jelzőkkel ellátni, szóval egy kis jóakaró elnézés soha sem árt. No hát! De a k Péter igazgató ur ne féljen: sem az egyik, sem a másik hangon nem fogok írni azon egyszerű okból, mert a lerántást nem érdemlik meg, az elnézésre pedig éppen nem szorultak rá. Három estén keresztül arra a tapasztalatra jöttem, hogy színészeink jók, az ifjúság lelkes, a közönség pedig régi jó szokásból egyelőre — reméljük, nem sokáig — tüntet — távolmaradásával. Bátran kimondom, hogy mindazok, akik eddig tartózkodásból nem nézték és hallgatták meg színészeinket, csak siessenek a mulasztást kipótolni, mert meg vagyok győződve, élvezetes estét szereznek maguknak. De a k n é Vlád Gizella, a mióta utoljára hallottuk volt, énekekben és játékbéli kedvességében haladást mutat. „A kis herceg“ és „A kis almuszi“ operettekben ő dominált, a közönség is hálás volt, mert minden szép énekszámát lelkesen megtapsolta. Az összejáték jó, a kar tisztességes, a betanulás gondos, amiért Donáth Lajos karnagyot illeti az elismerés. Az operetteben még előnyösen váltak ki Zoltán Olga, mint második énekesnő, Havasi Szidi, mint alt-komika; a férfiak közt ügyes énekesnek bizonyult Árkosi Vilmos jó bariton hangjával. A fiatal Zoltán Ilon pedig meglepett szép reményekre jogosító úde hangjával; csak előre, egy kis tanulás után még kijuthat a lelkes tapsokból. És végül a kütünő „Goldstein

Számí“-nak csak annyit mondhatok, hogy elismerést érdemel aldozatköszönetre, mert tagjai ügyesek, a rendezés gondos, az előadás elég folyékony (a sugó hangos!), ő maga pedig ügyes színész, aki az első közt is az első. Tisztelt közönség! pártold színészeinket!

b+y.

VEGYES HIREK.

— **Előléptetés a honvédségnél.** Kollár Károly hadnagy segédtsit a helybeli honvéd-zászlóaljban főhadnagy lett a májusi előléptetés alkalmával. Gratulálunk.

— **Halálozások.** Elekes Albert m.-ujvári kir. járásbíró, Elekes Károly nagyenyedi ref. gimn. tanár és Elekes Viktor gyulafehérvári ev. ref. lelkész testvére, Maros-Ujváron április 27-én este tüdőbőben 44 éves korában elhalt. Özvegye és 3 gyermeke siratja a derék tisztviselőt. — **Seres Regina,** Seres Attila 16 éves leánya, B-Benedeken április 28-án kora ifjúságában elhalt. Béke poraikra!

— **Jó gschäft.** Obrázsán egy román lelkész nagyon megindulván Ratiu és társai szomorú sorsán és keserves nélkülözésén, egyet gondolt és pompás friss tavaszi tojásokat kezdett gyűjteni számukra, hadd egyenek egy kis rántottát, ha ők nem is, legalább feleségeik. Miután azonban a hazafias tojás-szedés e célra be lett szüntetve, a derék ember eladta a tojásokat egy zsidónak s a pénzt — természetesen — nem fordította a mártírok javára, de bizony a tyukok gazdái sem látták annak szünet sem.

— **Tüz ütött ki Felvinczen** f. hó 2-án dél-élelt; a rettenetes szelben egyszerre 3—4 helyett gyulladt ki a házak. Tűzoltóságunk telefon-értesítésre rögtön készenlébe helyezkedett és Papp János buzgó parancsnoksági tag vezetése alatt egy szivattyúval a vesz színhelyére vágatott, hol megjelenésével nagyon jó hatást és jó szolgálatot tett. A tordai és m.-ujvári tűzoltók is megjelentek később; szerencsére nagy kár nem történt. — Tüz volt Ispánlakán is; egy jómódú gazda háza, gabonája porrá égett. A rendkívüli szesz, száraz időben jó lesz óvatosságnak és elővigyázatnak lenni.

— **Köszönetnyilvánítás.** Szomorú kötelességemnek tartom forró köszönetemet nyilvánítani Schlapkovic Jácint urnak, mint a tövisi tűzoltó-egylet főparancsnokának, valamint mindazoknak, kik kedves Regina leányom temetése alkalmával megtört szívünk fájdalmát őszinte részvétük által elviselni segítettek. Poros-Benedek, 1895. április 30-án. Seres Attila.

— **Gazdák és gazdasszonyok figyelmébe.** Gazdasági, vetemény- és virágmagvak — kizárólagosan valódi erfurti — kaphatók Címer J. József kereskedésében Nagy-Enyeden, ki a magvak jóságáért és valódiságáért kezeskedik vállal. Postai megbízásokat legpontosabban eszközöl.

— **Vetőmagvak.** (Mauthner Ödön tudósítása.) Más években ilyen időtájban a forgalom majd egészen megszűnt, de ez idén épp a vetésre kedvező időjárás következtében minden magfélének jó kelendősége van, de különösen löherének a felvidékről igen nagy kereslete van. Répamagból még meglehetősen mennyiségek fognak, luczernából is, muharmagot igen keresnek, de a készletek csekély volta miatt az üzlet e czikkekben nehézkesen mozog. Jegyzések nyers árúért 100 kilónként Budapesten: Luczerna 48—52 frt. Vörös löhere 66—70 frt. Muharmag 19—20 frt. Tavaszí búkköny 8 1/2—9 frt. Baltaczim 10—10 1/2 frt.

irodalomba nem való nevek, abczug nektek! üdvöz legyetek Arthur, Oszkár, Kálmán, Muki, Géza, Vanda, Miranda, Athalie, Alice, Clarisse, Leokádia és ti mind, finom s egy-kettő kivételével feltűnően magyaros nevek!

Tehát: „Hajnali három óra volt. Arthur bizalmasan sétált Mirandával az imbolygó lombok alatt.“ Azaz hogy bocsánat.

Nem tudnám indokolni, hogy miért csatangolnak hőseim ilyen ostoba szürkületben minden felügyelet nélkül a lombok alatt, melyek okvetlenül imbolyognak, azt meg nem szeretném, ha véletlenül törvény elé kerülnek „közszemérem elleni vétség“ czimén.

Tehát ez is rossz. Töröljük az egészet és kezdjük újra.

„A susogó vízbe belekacagott a hold.“

Vagy: A kacagó vízbe belesusogott a hold. Kérem alásan, ezt én ugyan olvastam már nyomtatásban, ami a paraszt előtt tudvalevőleg „szentírás“, de mégsem kezdem ezzel. Mert ugyanis én sok álmatlan éjszakán lestem a holdat s vártam, hogy röhögjön, de veleszületett bambaságánál fogva mindig csak savanyu pófát vágott.

De elvégre is mivel kezdjem hát a novellámat? Próbáljuk másként.

„Belevette magát a divánba s „álmag“ szemével belebámult a levegőbe.“

Ez már egészen jó lesz. A modern kívánalmaknak is tökéletesen megfelel. Mert ma a t. cz. olvasónak ugy sem szabad tudnia egészen a novella végéig, vagy tán azon is tul, hogy tulajdonképpen kiről van hát szó? Aztán hova kell kütünőbb jelző a szemet illetőleg, mint ez: „álmag?“ Még ha ugy villog is, mint a tüzes istennya, akkor is álmag. A mai hősök és

hősnők mind álmosak és mindig álmosak, kiindulván abból a nevezetes, régi igazságból, hogy: „Pihenés után édes a nyugalom.“

De nini! most veszem észre, hogy a modern forma ellen vétetem. Vagy mit keres itt a divány? Ezt ma már nem lehet olvasni sehoh. Keress! Ottomán! Bocsánatot kérek tőletek! Hiszen egy novellában méltóképpen csak ti reprezentálhattátok a butorvilágot!

Aztán meg ha én mindjárt kezdetben belebámultam hősnőmet a levegőbe, a publikum el fog szörnyűködni. S megkérdik, hogy nem tudtam egyéb dolgot adni neki?

No jó, hát egyéb dolgot adok neki.

„Oda ült zongorájához s parányi ujjacskaájának preszsiója alatt a billentyűk bongó morajában megzendült Delibes bübajos keringője, míg lábtüével a pedált bizgatta.“

Jesszusom! Ugy kikerekítettem, hogy magam is meg vagyok hatva! Ezt csinálja utánam Európa!

Hanem azért mégsem merem ezzel kezdeni. Mert ha ezzel kezdem, akkor kikezdek Bihari István főiskolai tanerő ural is (akinek mellékfoglalkozása az, hogy én neki jó barátja vagyok). Ugyanis ő a „billentyű, lábtü“ remek szavakért ugy elbotozna, miszerint arra is kénytelen volnék azt mondani, hogy „tyü!“

Tehát ezzel sem kezdem. És egyáltalában legjobb lesz, ha semmivel sem kezdem. Ugy-e, t. cz. olvasó? Sőt talán az is jó lett volna, ha verselni se kezdek vala? Bizony jó! Annak Baldival ketten vagyunk a megmondható.

Hanem azért, ha a tisztelt közönség megígéri, hogy idegeit jó előre megedzi minden orvtámadás ellen, hát kijelentem, hogy a mikor változásaim lesznek, még elkövetek egy-egy poémát.

Szabó Jenő.

— **A vasuti pénztárnál.** Sok bolond is történik a világon; miért ne történhetett volna a felvinczi paraszttal is, aki benn járt a fehérvári marhavásáron? Otthon — ugy beszélt — az Ajzsig zsidóval mérszárakat nyitottak. Azért ment el a fehérvári vásárra, hogy borjút vegyen.

El is ment a baromvásárba, hol azután nagy alku és áldomás után szerzett magának egy borjút. Ugy a hogy kiverte a vasuti állomásig, ott aztán oda kötötte egy tökéhez, míg ő a pénztárhoz ment jegyet váltani magának — meg a borjújának.

— Ni, hallja az ur, mennyiért visz el a gőzös Felvinczre egy borjút?

— Egy koronáért.

Nagyot csóvált parasztnak a fején.

— Nem lehet a, téved az ur, hiszen a borjúnak még csak féljegy dukál.

— Egy korona, a másik pénztárnál.

— Nem megyek én. Pénz: pénz az urnak is! Csak nem veti meg talán?

— Csak keveset beszéljen, bátyám, szól a pénztárnok, nem érek rá.

— De érjen rá az ur, ha borjuról van szó. A féljegyet fizetem, oszt meg van.

A pénztárnok elnevette magát s aztán még sem állhatta meg szó nélkül.

— Hát mit akar na?

— A borjuért fizetni.

— Egy korona fog érte járn.

— Ugyan ne komédiázzon az ur, mondom, hogy borjuról van szó — féljegy jár annak.

— Hát hogy-hogy?

— Ugy instállom, hogy a fiamért is féljegyet fizettem a multkor, a borjum sincs még tíz éves. Legyek igazságos az ur s ne fizetessen velem annyit, mint a mennyit egy felnött marháért szokás fizetni.

Maradi uram beszélgetései a tanító ural.

II. Az ültetés.

(Vége.)

Maradi: Már most elmondhatom, hogy el tudom a fát ültetni szabályosan; hanem a tanító ur nem döngöli meg a fa tövében a földet, hiszen mi ugy ültettük, hogy a beres zsukátyát járt körülötte...

Tanító: Az hiba; a megdöngölt föld most lágyan ugy összeverődik, hogy a szárazság beálltával oly kemény lesz, mint a kő; a zsenge gyökérszálcákak nem bírnak benne fejlődni, azonkívül a gödör széle kerekben fenéki meghasad, mi szintén ártalmas. Amint láthatta, féllábbal gyöngéden én is megtapostam, de csak a gödör szélén kerekben, aztán egy cseber vizet öntöttem rá, ez letapította jól.

M.: Kár volt annyit vizet tenni rá, mert a föld most is elég nedves.

T.: Nem is azért tettem, mintha nem volna elég nedves, hanem hogy a földet jól oda mossa minden rothoz. Azért szeretem én az őszi ültetést, mert akkor az iszapolást elvégzi a hólé, meg aztán a forrany-képződés is megindul még ősszel, ugy, hogy az ősszel ültetett fa tavasszal oly vigan hajt, mintha csak ott kelt volna ki. Az eper és akácson kívül minden fát lehet ősszel ültetni. Ezeknek husos gyökere kemény, száraz télen könnyen megfagyhat.

M.: Nem hittem volna, hogy ily hamar elvégezzük az ültetést.

T.: Elvégeztük, de csak ugy nagyjából, mert még vannak utánmunkálatok is, melyeket majd holnap tesszünk meg.

M.: Mik azok a munkálatok?

T.: Tányérozás, befedés, bekötözés.

M.: Uram fia! Hát ezeket mind meg kell csinálni?

T.: Meg bizony, s csak akkor mondhatjuk, hogy fánk „jól“ el vannak ültetve. Már pedig könnyebb egyszerű jól, mint kétszer rosszul dolgozni.

M.: Mi isten csodája az a tányérozás? én csak azt ismerem, mikor a cigány a fogadóban tányéroz (olyankor rendszeren megszököm).

T.: Amikor a fát iszapolás után betakartuk, a megmaradt földet összekaparjuk a gödör szélére s ott karimát csinálunk belőle. Ez nem enged, hogy a gödör széle behasadjon, melyedése pedig az esőt felfogja. Oldalal helyeken a tányér alsó felét magásra emeljük a felső részről részlet levágott földdel, ez által felfogjuk az esővizet s levezetjük a gyökérhez.

M.: Hát a fedés mirevaló?

T.: Arra, hogy ne engedje a nedvesség gyors elpárolgását. Erre használunk, ha a föld sovány, portrágyát 2—3 ujj vastagon; ha a föld elég jó, fűrészpórt, polyvát, rothadó gázt stb., ami inkább kezünk ügyébe esik.

M.: De még valamit említett a bekötözésről is.

T.: Igaza van; az új ültetést vékonyan be kell kötözni, hogy ne kapjon „napszurást.“

M.: Mit kell hallanom?

T.: Ugy van pedig. Ez a most ültetett fa nem sziv anyi nedvet fel, mint egy régi fa. Maradi bácsi pedig tudja, hogy a fa nagy melegben sok vizet elpárologtat nemcsak levelein keresztül, hanem bőrén is, éppen mint az ember bőre, mikor izzad; már most szegény fácskánk nem bővelkedik a nedvben s ha a meleg nyári nap mind jobban gőzölögte, megtörténhetik, hogy a napos oldalon megszárad. Ezt tapasztalásból tudom, s ezért, mióta erre rájöttem, az új ültetést mindig bekötözöm. Ez hűvösen tartja, nem enged a gyors elpárolgást a fa törzsén.

M.: Még csak egyet kérdenek meg, édes tanító ur; van a kas mellett, tudja, az a batul fám, amit a tavaly megmetszett, s mondta, hogy igen közel van a kashoz; nem lehetne-e elköltöztetni onnan?

T.: De igen, csak hogy az ilyen vén fákkal más az eljárás. Most a tavaszon egy méter sugárral körül

assa, oly széles sánczsal, hogy egy ember kényelme-
sen dolgozhassék benne. — leás mindaddig, míg több
gyökeret nem talál — ügyelvén arra, hogy a méteren
belül a földet s gyökeret ne bántsa. Mikor már min-
den oldalgyöker el van vágva s több nines, alája váj
boltrivszereleg, megkeresendő a szivgyökereket, melyek
lefelé haladnak, azt elvágja. Azután a gödröt befölti,
azzal az elaprózott földdel gazdagon felvegyítve por-
ganéval; így marad a fa őszig. Az elvágott gyökerek
a porhanyó kövér földben dus rostokat (hajszálygöke-
r) képeznek. A helyet kijelöli számára és a már mondott
módszerrel megássa a gyökér helyét. November elején
pedig kiemeli és földestől átköltözteti; minden
felesleges ágat tőből eltávolít s a megmaradt ágakat
is 2—3-ad éves fág visszavágja, bekéven a sebet „hide-
gen folyó ojtóviaszszal”. (Jármai gyógyszerintézet az Orosz-
lánhoz Budapestben).

A kiemelés pedig úgy megy: A már tavasszal
melléje beasott két erős 1 méter magas oszlop segít-
ségével, melyhez nyáron erős guzsokkal megkötöttük,
hogy a szél ki ne döntse, két hosszú emelőrudat (nyom-
tató rud) hosszú kötelekkel hozzá erősítünk keményen
a fa törzsének alsó részéhez s a beasott oszlopokat
használva támaszpontnak, a rudakkal két ember köny-
nyen kiemeli, a harmadik egy erős deszkát, tesz a fel-
emelt fa alá, hogy vissza ne essék, innen aztán sze-
kére teszik s elvonszóják a helyére, ott beeresztik,
jól betömik a gödröt, hasonlóan két beasott oszlophoz
jól kikötözik. Meg se tudja, hogy elvették. Ezen mód-
dal kar, láb vastagságu termő fákat költöztettem el.
Látta a Gödri, Bernát, Bágyi udvarán azokat a nagy
eperfákat? Tizenöt éves korukban költöztettem oda az
én telkenről — s mily szépen nőnek tovább!

M.: Szépen be is esteledett, elmegyek haza; kö-
szönöm szíves magyarázatát, jó étvágyat kívánok, édes
tanító ur!

T.: Köszönöm, édes Maradi bácsi, a munka mind-
kettőt meghozta; az étvágyra nagy szükségem van,
mert a silány tanítói koszthoz igazán jó étvágy szük-
séges: az álom, az annak is könnyen megjön, aki semmit-
tevéssel tölti idejét, hát még nekünk? Jó éjt, Maradi
bácsi! Majd a nemesítésre megint szívesen látom.

Maros-Csücs, 1895. április 15.

Szabó Gyula,
néptanító,

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. **TÖRÖK BERTALAN.**

Kiadó: **CIRNER J. JÓZSEF.**

Nyomatott Cirner J. József könyvnyomtatásában Nagy-Enyeden.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig mé-
terenkint — japáni, kínai stb. — a legjobb mintázattal és szí-
nekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-selymet** 35
krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima, csikos, kockázott, mintá-
zottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és
2009 szín és mintázattal stb.) **postabér- és vámentesen** a
házhöz szállítva és mintákat küld posta fordultával:
**Henneberg G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürich-
ben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros
bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt megrendelések pontosan
elintéztetnek. (2).

Sz. 589—1895. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közbirre
teszi, hogy Albina tak és hitelintézet végrehajtónak Salamon Ja-
káb végrehajtást szenvedő elleni 174 frt tokekövetelés és jár. iránti
végrehajtási ügyében a vizaknai kir. járásbíróság területén levő,
Ladamos köz-ség határára fekvő ladamosi 84 sz. tjkvben A + 1—23.
rend 112/1. 113/1. 142. 143. 233. 266. 328. 405. 488. 710. 716.
775. 795. 796. 947. 1064. 1065. 1421. 1433. 1434. 1451. 1473.
1503. 1528. 1571. 1583. és 1751. hr. sz. a. felvett és Salamon Já-
kób tulajdonát képező ingatlanaira, az azokra C) 8. 9. alatt Munteán
Mihaili és neje Buzdogan Maria javára bekebelezett élethossziglani
hasznélvezeti jog fentartása mellett a 851 frtban ezennel megállapí-
tott kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlano-
k az **1895. évi május hó 31-ik napján** délelőtti 10 órakor Ladamo-
s köz-séghez azonnal megartandó nyilvános árverésen a megállapított
kikialtási árban alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának
10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett
árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám
alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-
képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Vizaknán, 1895. évi márczius hó 18-án.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál.

Szentmiklósy József,
kir. aljbíró.

Eladó telek.

Nagy-Enyeden a Magyar-
utczában, az ev. ref. papilak
mellett 21. számú beltelek el-
adó. Értekezhetni Müller Mi-
hály ügyvéddel.

3—3

Sz. 752—1895. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság köz-
birre teszi, hogy a nagy-szebeni általános takarékpénztár végrehaj-
tónak alamori Franczilla Nikolae lui Constantin hagyatéka és t.
végrehajtást szenvedő elleni 300 frt toke és jár. iránti végrehajtási
ügyében a vizaknai kir. járásbíróság területén levő, alamori 233.
számú tjkvben A + 7—9. rend 2601. 2602. 3323. és 3466. 3467.
helyrajzi sz. a. felvett és Franczilla Nikolae lui Constantin és neje
szül. Hulpus Anna tulajdonát képező ingatlanaira az árverést 504
frtban ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a
fennebb megjelölt ingatlanok az **1895. évi június hó 28-ik** napján
d. e. 10 órája Alamor köz-séghez azonnal megartandó nyilvános árve-
résen a megállapított kikialtási árban alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának
10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ár-
folyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt
igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-
papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170.
§-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságnál.

Vizaknán, 1895. évi április hó 9-ik napján.

Szentmiklósy József,
kir. aljbíró.

Sétateri kioszk megnyitás.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é. közön-
séget, miszerint **folyó hó 5-én vasárnap**
délután 3 órakor a sétateren levő kiosz-
komat zenével megnyitom, ahol a megnyi-
tástól kezdve mindennap úgy czukrászdai
sütemények, mint sör és többnemű borok
és hideg ételekkel leszek szolgálatára a t.
közönségnek. Kéri b. pártfogásukat

Nagy-Enyed, 1895. május 3.

kész tisztelettel

idősb Kún József,
czukrász.

Alulírtak tisztelettel hozzuk becses tudomására egy a helybeli, mint a vidéki nagyérdemű
közönségnek, hogy **Nagy-Enyeden, Főter 35. szám alatt** május hó 1-én

Varrógép-, tükör- és képraktárt

nyitottunk.

Singer családi varrógépeink szekrényvel, 40 frttól kezdve feljebb, ugyisint iparos-gépek
is raktáron kaphatók, melyekért 6 évi teljes jótállást vállalunk. **Oktatás a gépen ingyen.**

Valamint gépjavitásokat is elvállalunk. Alkatrészeket mindennemű géphez tartunk.
Továbbá **Kossuth, Honfoglalás, Zrinyi kirohanása Szigetvárról,** és más **olaj-**
nyomatu képek nálunk megrendelhetők.

Az itt elő nem sorolt bármennemű cikkekét is a t. közönség rendelkezésére a beszerzési áron
meghozhatjuk és kézbesítjük.

A felsorolt cikkek **részletfizetésre** is kaphatók.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradunk

tisztelettel

LIPTAI és JAKAB.

1—1

STAHEL és LENNER Budapest, Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár.

Gyár: **Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.**

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs kö-
zülű kiválasztására.

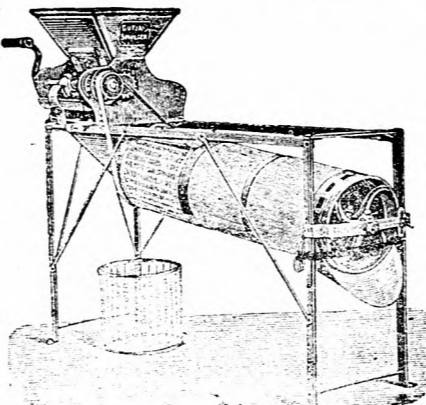
Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közülű és a gömbölyű
magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó-Trieurök: az árpa kiválasztá-
sára és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozógépek minden ga-
bonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvál-
lalunk Gutjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök
csékely költséggel a trieur beküldése mellett ezen szab-
dalmozott trieurökre átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai, **lyukasztott vagy**
hasított lemezek tetszés szerinti anyagban ipari vagy gaz-
dasági czélokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek
ingyen és bérmentve küldetnek.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönségnek igen becses tudomására hozni,
hogy a helybeli piacon az **Első Magyarországi Varrógépgyár Részvénytársaság-**
tól Budapestben (hazai ipar) az egyedüli kizárólagos képviselőlet bírom, és raktáron van-
nak **családok, varrodák és iparosok részére több fajú**

VARRÓGÉPEK

a legjutányosabb árak mellett. Jutányos áránál fogva egy ilyen gép nélkülözhetetlen min-
den háznál; **még részletfizetésre** is hajlandó vagyok saját felelősségem mellett adni.
Olcsóságánál fogva minden versenyt felülmul.

Továbbá ajánlom dusan felszerelt

férfi- és női divatáru-raktáromat

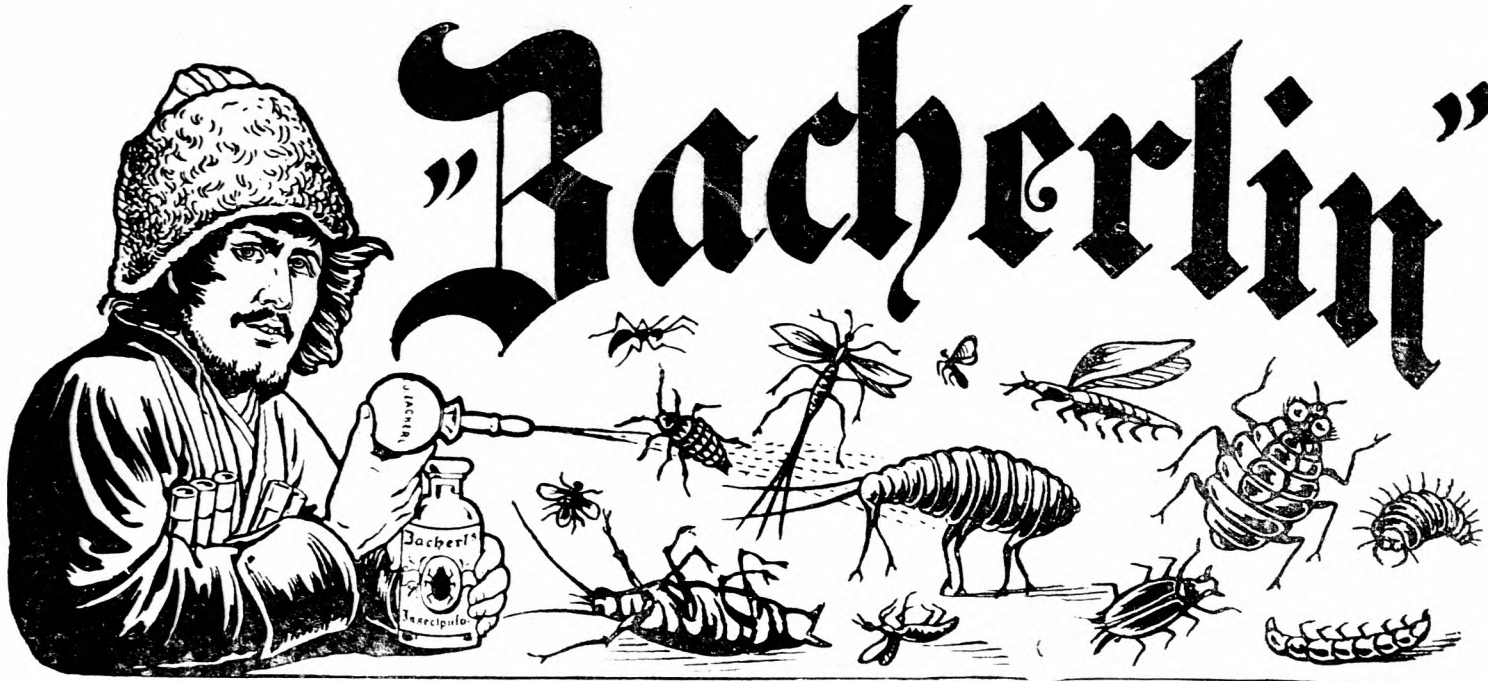
a nyári évadra, u. m. **egyes női ruha-kelmék tiszta angol-gyapjuból minden-**
féle színekben, a legjobb ruhadiszítések, selyem, brokát, poszomány, színes
gyöngydiszek, csipkék mindenféle színekben, valódi **franczia mosó és áttört kel-**
mék, voile, batist, satin, crepp, a legjobb mosó **zefrek, bélés, foulard** ruha-aljba
való bélések, **lőszőr szövet** és több ezerre menő más cikkek, amit itt elő nem sorolhatok

Nagyra becsült látogatásukat kérve, maradok

alázatos tisztelettel

VAJDA PÉTER.

2—3

hatása bámulatos! Úgy öl, mint egyetlen más

szer sem, mindennemű rovarokat — poloskákat, bolhákat, konyhabogarakat, molyokat, svábbogarakat, stb. — s ezért, mint a maga nemében a világon páratlan szer, híressé és keresetté lett. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt üveg. 2. a „Zacherlin“ név. — Kapható a következő ezégeknel:

Nagy-Enyeden: Bisztricsány Lajos.	Gy.-Fehérvárt: Fröhlich Gyula.	Abrudbányán: Holnay Árpád.
„ Cirner J. József.	„ Jakabfy Albert.	„ Molnár Árpád.
„ Winkler János.	„ Nagy József.	Maros-Ujvárt: Simon Pál.
Balászfalván: Schieszl Károly.	„ Szentgyörgy Mór.	„ Virág Tamás.

Sz. 5111—895.

Pályázati hirdetés.

Az Alsófehér vármegyei közkórháznál a

kórházi gondnoki

állás halálozás folytán megüresedvén, ezen állásra pályázatot hirdetek.

Dijazása 500 frt fizetés és természetbeni kényelmes lakásból áll, kötelességei a kórház alapszabályaiban vannak megszabva.

Pályázhatik minden feddhetlen előéletű magyar állampolgár, aki arra megfelelő képzettséggel bír, az állam nyelvén kívül a román nyelvet is jól tudja és igazolja, hogy óvadékképpen 500 frtot készpénz, vagy óvadékképes értékpapirokban egész szolgálati idejére leteszen. A kellően felszerelt pályázati folyamodványok május 15-ig hozzám terjesztendők be.

Alsófehér vármegye alispánjától.

Nagy-Enyeden, 1895. hó április 20-án.

Csató János,
kir. tanácsos, alispán

Védjegy. Védjegy.

Védjegy. Védjegy.

Mária-czelli

Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, fellujtság, savanyu, felbőffőség, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámrhoidáknál.

Említett bajknál a **Máriaczelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerértára **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Máriaczelli gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Kovács József
gyógyszerésznél
Nagy-Enyeden.
Schieszl Károly
21—28 gyógyszerésznél
Balászfalván.

Nagy raktár

beocsini Portland- és Roman-cementből

legolesőbb leszállított árban

Tisztelettel tudatjuk az építető közönséggel, hogy **Bisztricsány Lajos urnál, nagyenyedi cement-raktárunkon** összes termékeink

BEOCSINI PORTLAND- és ROMAN CZEMENT

gyári áron kaphatók. Hogy cementünk milyen kitűnő, azt a magyar építésszek már régen elismerték, de bizonyítja a **berlini hivatalos vizsgáló-állomás is**, mely hivatalos okirat **Bisztricsány Lajos urnál** levő nagyenyedi raktárunkban bármikor megtekinthető.

Teljes tisztelettel
a beocsini cementgyár.

Bisztricsány Lajos

ajánlja dusan felszerelt **ásványvizraktárát**, melyben a következő vizek kaphatók: giesshübli, karlsbadi, mühl- és johannisbrunni, marienbadi, Selters, Salvator, Margit, Baross, előpataki és borszéki (1895-beli töltés); ugyszintén **gummi-labdáit 3—70 krig.**

➔ **Friss töltésű bikszádi víz folyton kapható.** ➔

A brassói portland-cement-gyár

ajánlja legkitűnőbb

PORTLAND-CZEMENTJÉT

felelősség mellett **folyton egyenlő és teljesen megbízható** minőségben, bármely vasuti állomáshoz szállítva, a legolesőbb árban.

Nagy-Enyeden kapható: **Winkler János** urnál, ahol

Roman-cement

mindig legjobb minőségben található.

7—24

Főnyeremény esetleg **500.000** márka.

Szerencse-jelentés!

A nyereményekért az állam kezekedik.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsolás **nyeremény-eselyeire** való részvételle, melyben

11 millió 348,795 márkát mulhatlanul nyerni kell.

Ez előnyös pénzsorsolás nyereményei, melyben tervszerűen csak **115,000** sorsjegy foglaltatik, a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.	
Főnyer. 300,000 márka	56 nyer. „ „ 5000 m.
1 nyer. „ 200,000 „	106 „ „ 3000 „
1 „ „ 100,000 „	231 „ „ 2000 „
2 „ „ 75,000 „	812 „ „ 1000 „
1 „ „ 70,000 „	1415 „ „ 400 „
1 „ „ 65,000 „	20 „ „ 300 „
1 „ „ 60,000 „	132 „ „ 200 és 150 „
1 „ „ 55,000 „	39755 „ „ 155 „
2 „ „ 50,000 „	8290 „ „ 134, 100, 98 „
1 „ „ 40,000 „	6848 „ „ 69, 42 és 20 „
3 „ „ 20,000 „	
21 „ „ 10,000 „	
összesen: 57,700 nyeremény,	

mely rövid néhány hónap alatt, 7 osztályban **biztosan** eldől. Az első osztály főnyeremény 50,000 márka, mely a második osztályban 55,000 márka, a harmadikban 60,000, a negyedikben 65,000, az ötödikben 70,000, a hatodikban 75,000, a hetedikben 200,000 márkára növekszik és így a 300,000 márkás főnyereménnyel 500,000 márka lehet.

Ezen első nyeremény sorsolásra, mely hivatalosan van megállapítva:

egy egész eredeti sorsjegy ára csak **3 frt 50 kr.**
egy fél „ „ „ „ **1 „ 75**
egy negyed „ „ „ „ **90**

A megtörtént húzás után minden résztvevőnek felszólítás nélkül nyomban megküldöm a hivatalos sorsolási jegyzéket. Sorsolási tervet az államzím rrel ellátva, melyből a betétek és a nyereményelosztások mind a hét osztályra megindulnak, előre küldök díjtalanul.

A nyereménypénzek kifizetése és szétküldése közvetlenül tőlem történik az érdekeltekhez, pontosan és szigorú titoktartás mellett.

➔ **Megrendelések postautalvánnyal vagy levélben kéretnek.** ➔

Megbízásokkal a küszöbön álló pénz-sorsolásra tehát szomnal, de legkesőbb folyó évi május hó 22-ig ki-ki bizalommal forduljon **HECKSCHER JÓZSEF** bank- és pénzváltó üzletéhez **Hamburgban.**

Jutányos árak.

Személyes vagy munkálatoknál vitében is használható.

NAGY ANDOR KOCSIGYÁRTÓ

NAGY-ENYEDEN,

Tóvis-utca 25. sz.

Tartós kivitel, izléssel párosulva.

Ajánlom magamat **kocsik és butorok** elkészítésére, valamint azok átalakítására.

6—6

A fővárosban szerzett több évi tapasztalatom arra jogosítom fel, hogy igen tisztelet megrendelőim igényeit egy a kocsik jó, valamint tartós és izlések kiállításával, minden e szakos vagy munkában ki bírom elgigíteni. — A n. é. közönség támogatást kérek, vagyok **NAGY ANDOR, kocsigyártó.**

Pontos és szolid munkák.